



OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Eurooppalainen korkeakoulutusalue – missä mennään?

Eurooppalaisen korkeakouluyhteistyön toimintaedellytysten
kehittäminen- työryhmän kokous 31.10.2024

Maija Innola

EHEA – tavoitteet ja toiminta

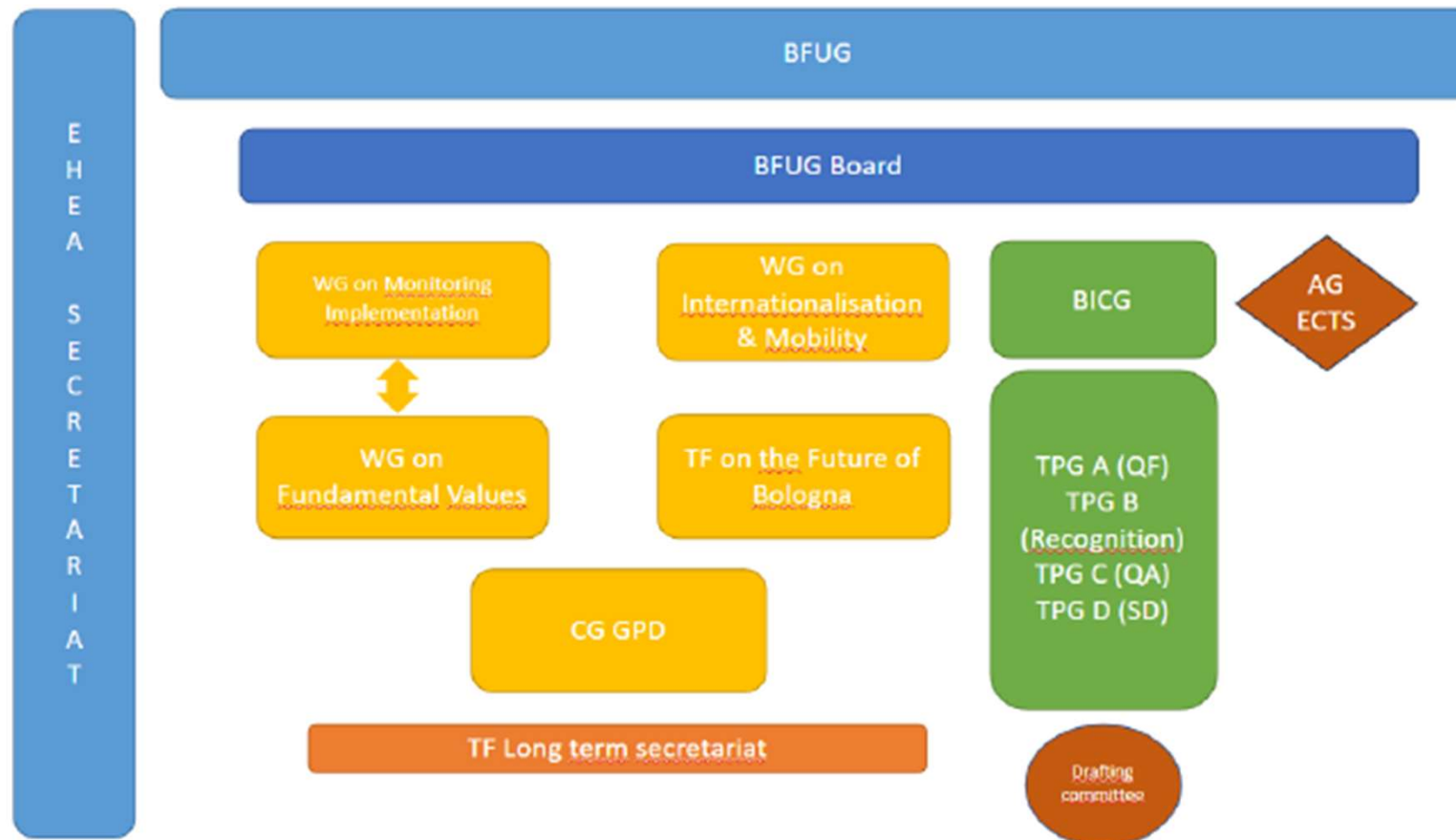
- Eurooppalaiseen korkeakoulutusalueen jäsenenä 51 koulutusjärjestelmää ja Euroopan komissio. Myös korkeakouluja, opiskelijoita ja henkilökuntaa edustavat järjestöt ja kansainväliset organisaatiot keskeisiä toimijoita.
- Tavoitteena on helpottaa opiskelijoiden ja henkilökunnan liikkuvuutta ja lisää eurooppalaisen korkeakoulutuksen vetovoimaa ja kilpailukykyä.
- Eurooppalainen korkeakoulutusalue perustuu yhteisille perusarvoille: akateemiselle vapaudelle, korkeakoulujen autonomialle sekä opiskelijoiden ja henkilökunnan osallistumiselle korkeakoulujen hallintoon.
- Bolognan prosessin tavoitteista ja painopisteistä päättävät korkeakoulutuksesta vastaavat ministerit. Kokouksia 2-4 vuoden välein.
- Tavoitteiden toteutumista seurataan systemaattisesti

Keskeiset päätetyt asiat – Tiranan kommuniquea 2024

<https://ehea.info/page-ministerial-declarations-and-communiques>

- Venäjän ja Valko-Venäjän osallistumisoikeuden jäädyttämistä jatketaan
- Perusarvojen edistäminen ja turvaaminen kehittämällä monitorointia ja vertaisoppimista. Hyväksyttiin kaikista perusarvoista niiden ulottuvuuksia kuvaavat lausunnot (Statements) (Annex 1)
- Sosiaalinen ulottuvuus – Periaatteisiin ja suuntaviivoihin pohjaavat indikaattorit hyväksyttiin työkaluina jäsenmaille
- Liikkuvuus ja kansainvälistyminen uudelleen agendalle
 - 20 % -tavoitteesta jääty selvästi – vahvistetaan uudelleen sitoutuminen liikkuvuuden edistämiseen
 - Päätetään liikkuvuuden ja kansainvälistymisen toimintaohjelman laatimisesta
- Prosessin toimintarakenteiden uudistaminen
 - Annetaan mandaatti valmistella vakinaisemman sihteeristön perustamista, aloittaisi toimintansa 2027, maille tulisi pieni jäsenmaksu sihteeristön kustannuksista
 - Uudistettiin prosessin säännöt (Annex 2)
- Seuraavan ministerikokouksen isäntämaat Moldova ja Romania, ylläpitävät myös sihteeristöä

Työskentelyrakenne 2024-2027



Toimeenpanon tehostaminen

- Toimeenpanosta julkaistu mittava seurantaraportti – The European Higher Education Area in 2024: Bologna Process Implementation Report <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/publications/european-higher-education-area-2024-bologna-process-implementation-report>
- Perustuu jäsenmaille tehtyyn kyselyyn, tilastoaineistoon, muihin lähteisiin (mm. Eurostudent, Bologna with students eyes jne.)
- Toimeenpanon edistämistä tehostetaan. Ministerit sitoutuivat laatimaan **kansalliset toimeenpanosuunnitelmat**, jatkamaan **vertaisoppimista** sekä **uudistetaan ja arvioidaan keskeisiä työkaluja** (mm. ESG, ECTS users' guide)

Avainsitoumukset "key commitments" – perustyökaluina toimivalle ja uskottavalle korkeakoulutusalueelle

- Kolmiportaisen tutkintorakenteen, osaamistavoitteiden, ECTS-mitoituksen ja tutkintojen viitekehyksen käyttöönotto
- Tutkintojen tunnustaminen – Lissabonin sopimuksen toimeenpano, automaattisen tunnustamisen edistäminen
- Laadukulttuurin edistäminen, ESG yhteensopivat laadunvarmistusjärjestelmät

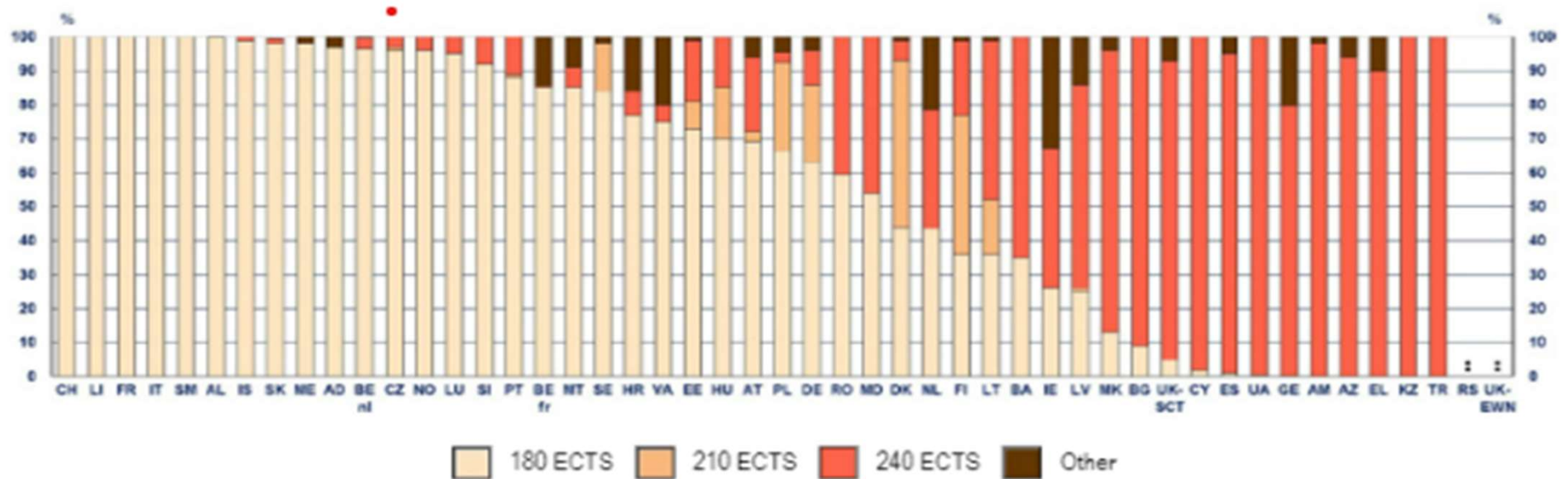


OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Tutkintorakenteet, ECTS-mitoitus ja tutkintojen viitekehys

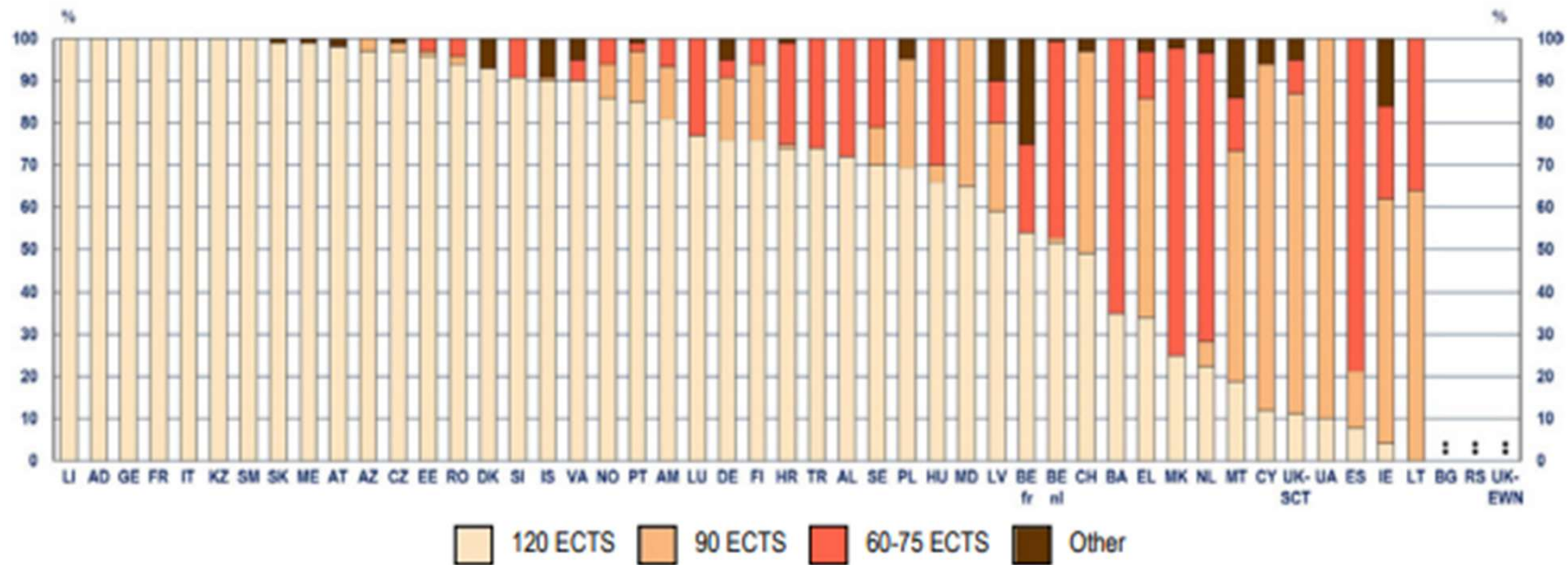
1. syklin (180-240 ECTS) laajuus eri maissa

Figure 2.1: Share of first-cycle programmes with a workload of 180, 210, 240 or another number of ECTS credits, 2022/2023



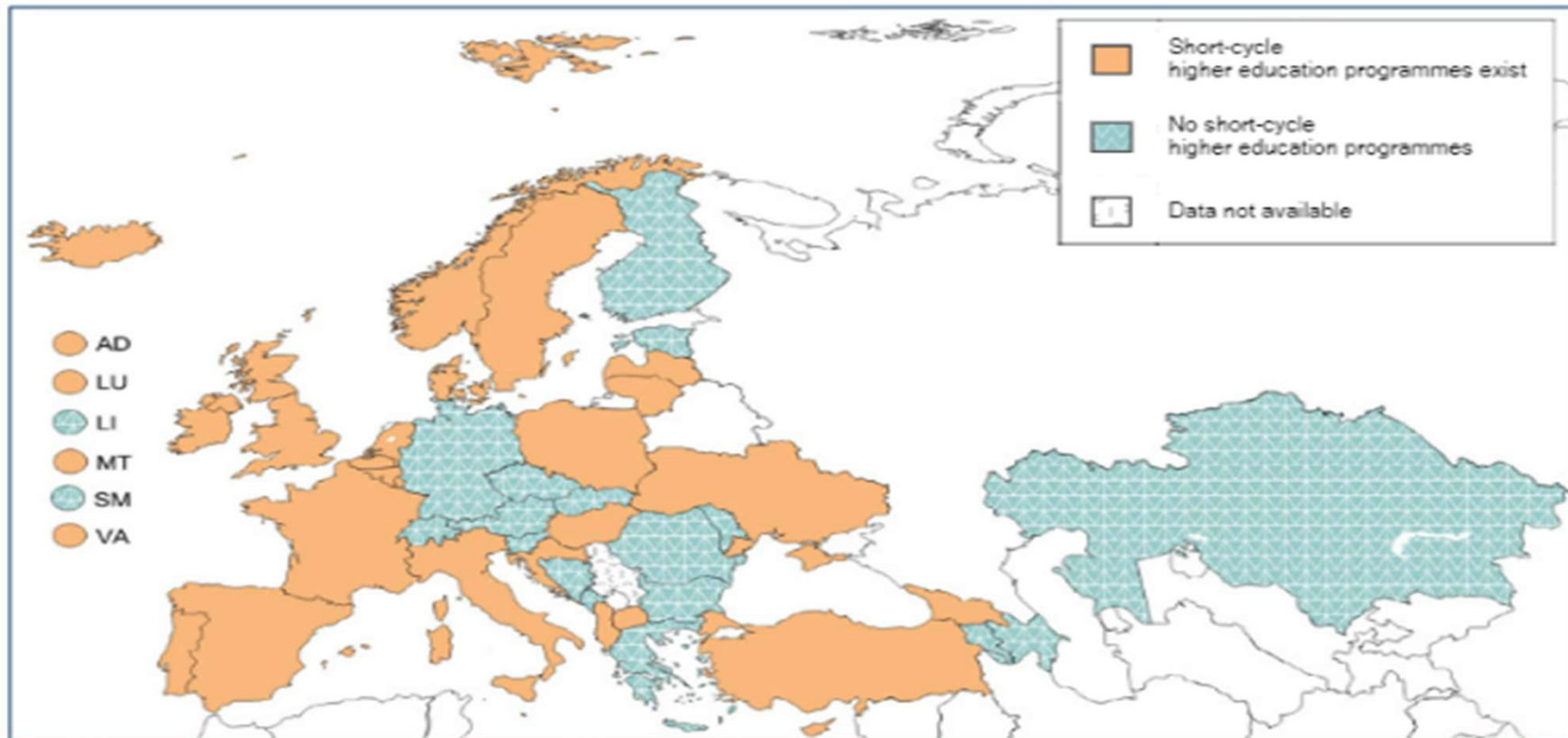
Source: BFUG data collection.

2. syklin (60-120 ECTS) laajuus eri maissa



Source: BFUG data collection.

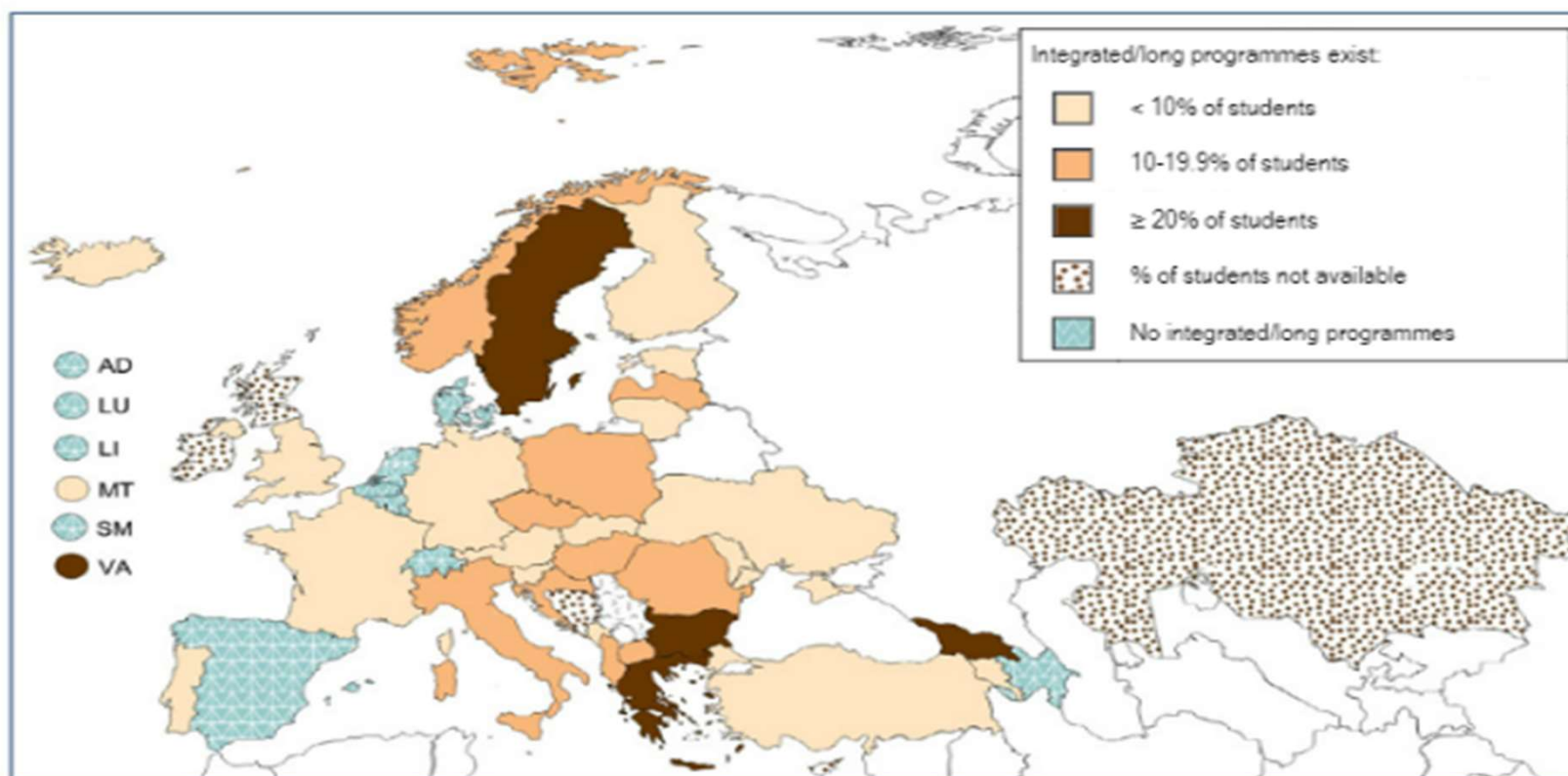
Short-cycle degrees



Source: BFUG data collection.

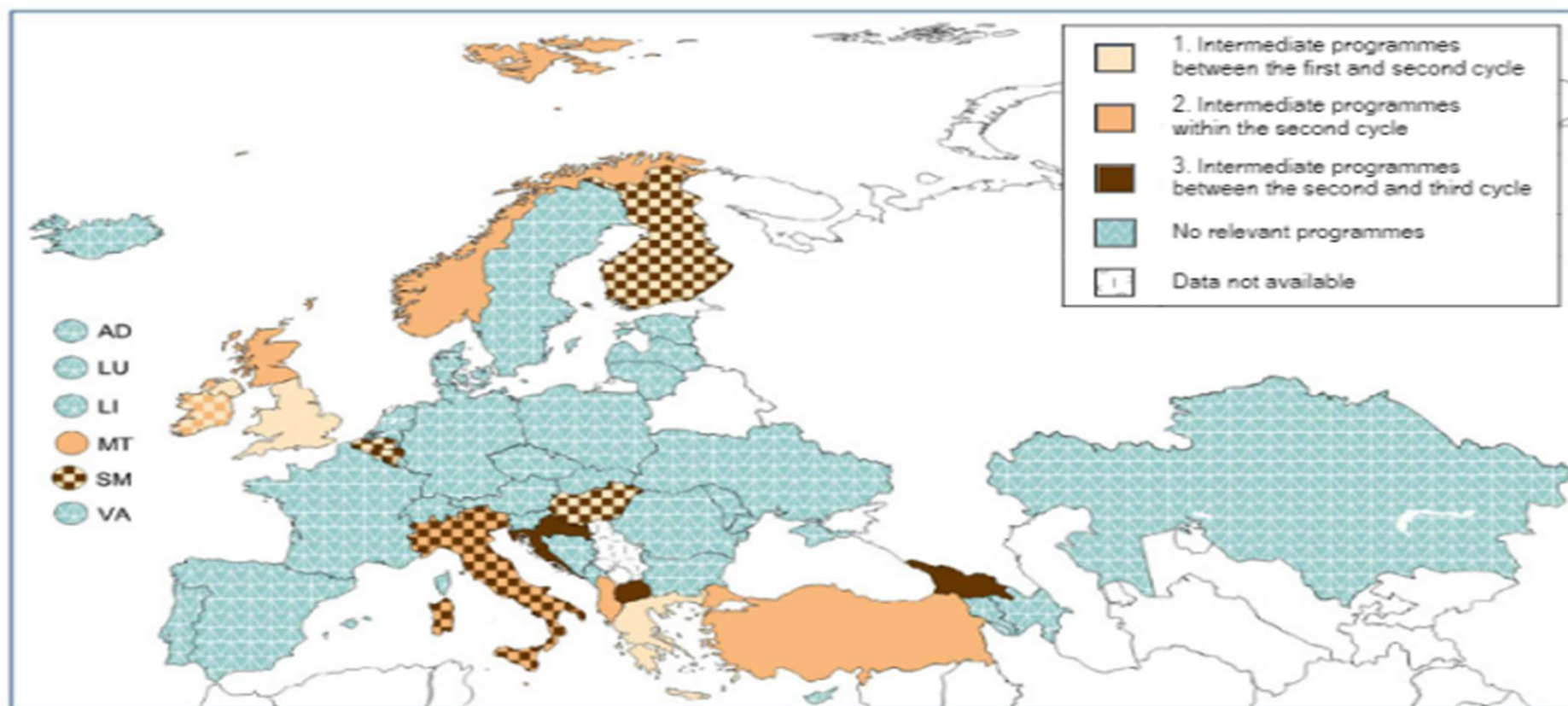
Integroidut ohjelmat (1. ja 2. sykli yhdessä)

Figure 2.5: Presence of integrated/long programmes leading to a second-cycle degree and the percentage of students in these programmes, 2022/2023



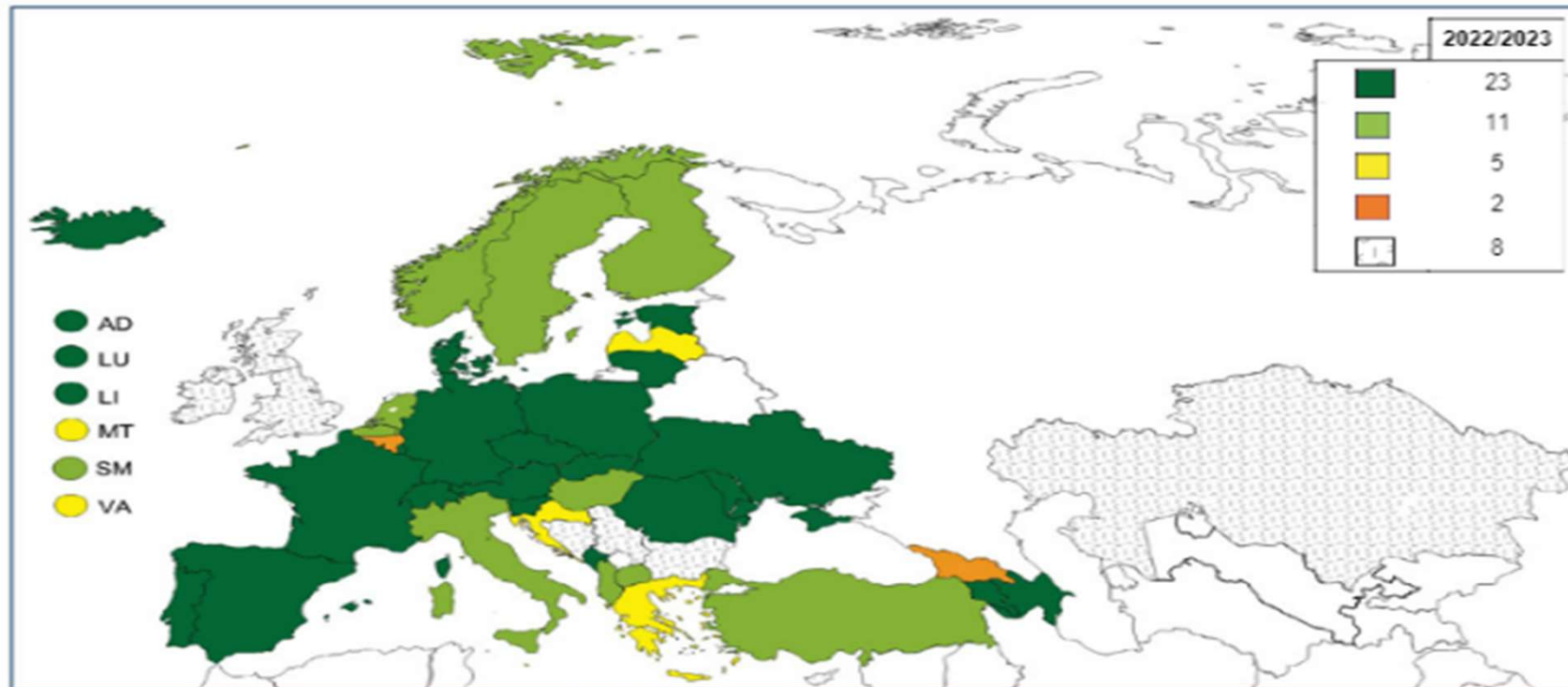
Source: BELUG data collection

Bologna-tutkintorakenteen ulkopuoliset ohjelmat



Source: BFUG data collection.

Tutkintorakenteen toimeenpano

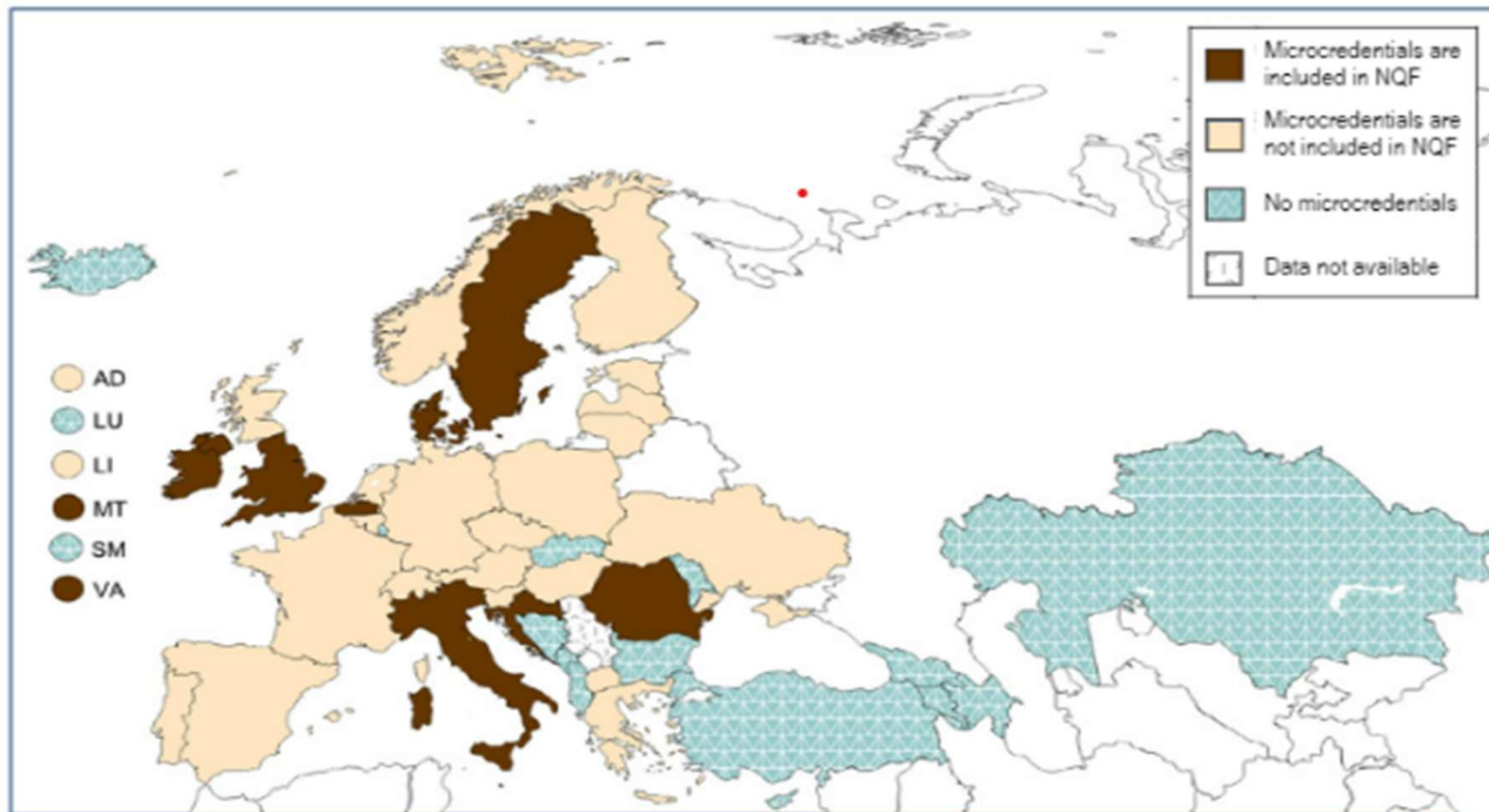


Source: BFUG data collection.

Scorecard categories

All the following elements are fulfilled: >90% of first-cycle programmes comply with agreed ECTS workload for the first cycle (at least 180 ECTS); >90% of second-cycle programmes comply with agreed ECTS workload for the second cycle (between 60-120 ECTS); <20% of students are enrolled in integrated/long programmes; - There are no programmes outside the Bologna degree structure, other than integrated programmes.		
3 out of 4 commitments are fulfilled	2 out of 4 commitments are fulfilled	1 out of 4 commitments are fulfilled
None of the commitments are fulfilled	Data not available	

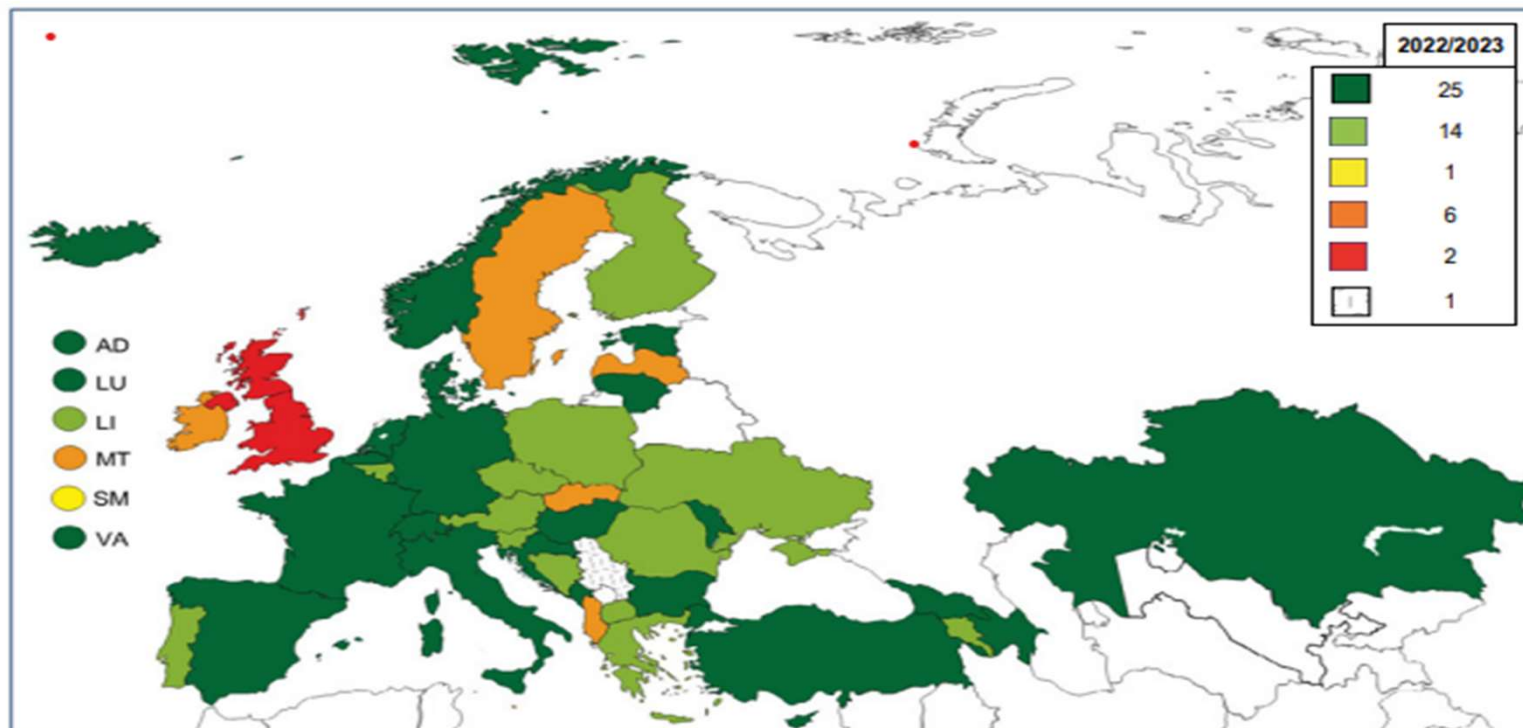
Pienet osaamiskokonaisuudet ja tutkintojen viitekehykset



Source: BFUG data collection.

ECTS-mitoituksen monitorointi

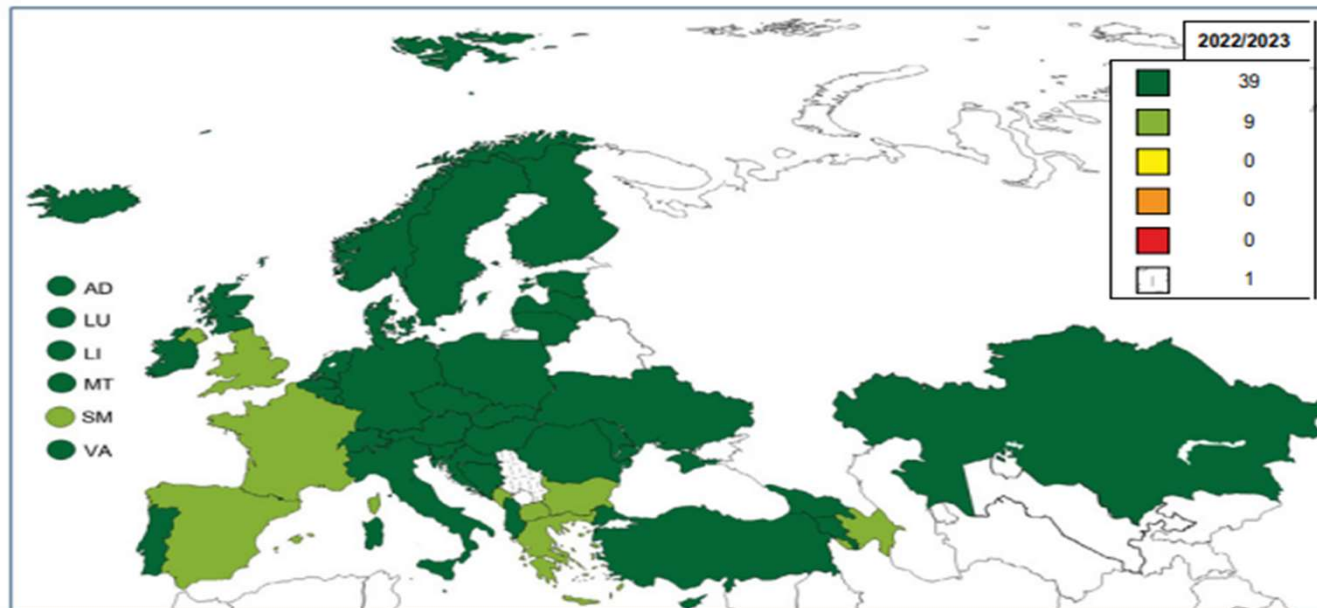
Figure 2.9: Scorecard indicator n°2: Monitoring the implementation of the ECTS system by external quality assurance, 2022/2023



Source: BFUG data collection.

Tutkintotodistuksen liitteen käyttöönotto

Figure 2.10: Scorecard indicator n°3: Stage of implementation of the Diploma Supplement, 2022/2023



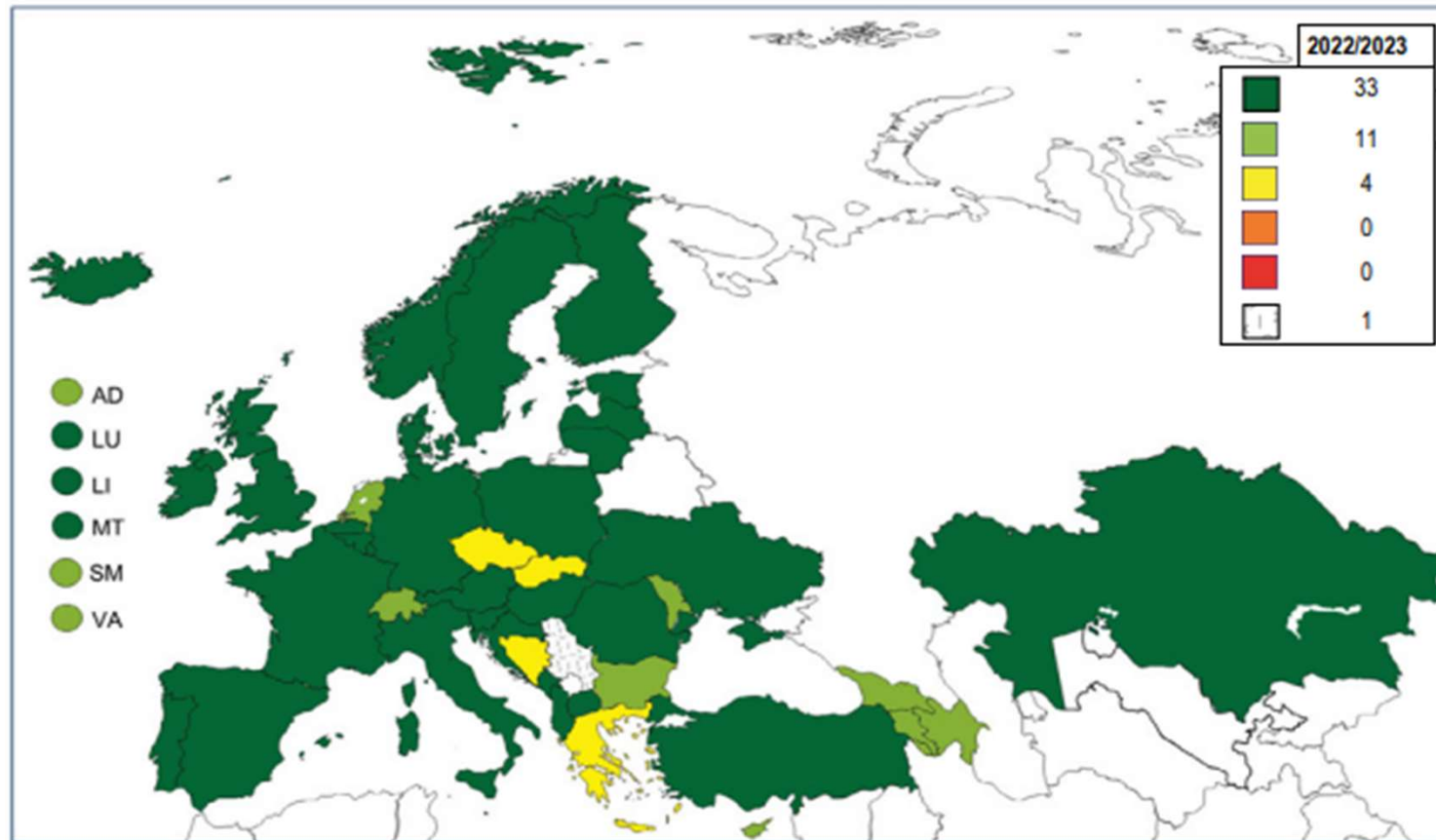
Source: BFUG data collection.

Scorecard categories

 Diploma Supplement in the EU/CoE/UNESCO Diploma Supplement format is issued to first- and second-cycle graduates:		
○ to every graduate; ○ automatically; ○ in a widely spoken European language; ○ free of charge.		
 Three of the above criteria are met.	 Two of the above criteria are met.	 Only one criterion is met.
 None of the above criteria is met.	 Data not available	

Tutkintojen viitekehykset

Figure 2.11: Scorecard indicator n°4: Implementation of national qualifications frameworks, 2022/2023



Source: BFUG data collection.

Yhteenvetoa toimeenpanon tilanteesta

- Ei yhtenäistä eurooppalaista mallia 1. ja 2. syklillä Bologna-raamin sisällä
- Vähän yli puolessa koulutusjärjestelmiä lyhyitä korkeakoulututkintoja
- Integroidut pitkät ohjelmat yleisiä säännellyissä ammateissa
- Kolmasosassa koulutusjärjestelmiä Bologna-rakenteen ulkopuolisia ohjelmia/tutkintoja. Lisäksi pienet osaamiskokonaisuudet käytössä yli puolessa koulutusjärjestelmiä, mutta vain harvalla ne sisältyvät kansalliseen viitekehukseen tai niissä käytetään ECTS-mitoitusta
 - Suhde Bologna-tutkintorakenteeseen jatkossa?
- Tutkintojen viitekehysten käyttöönotossa edistytty

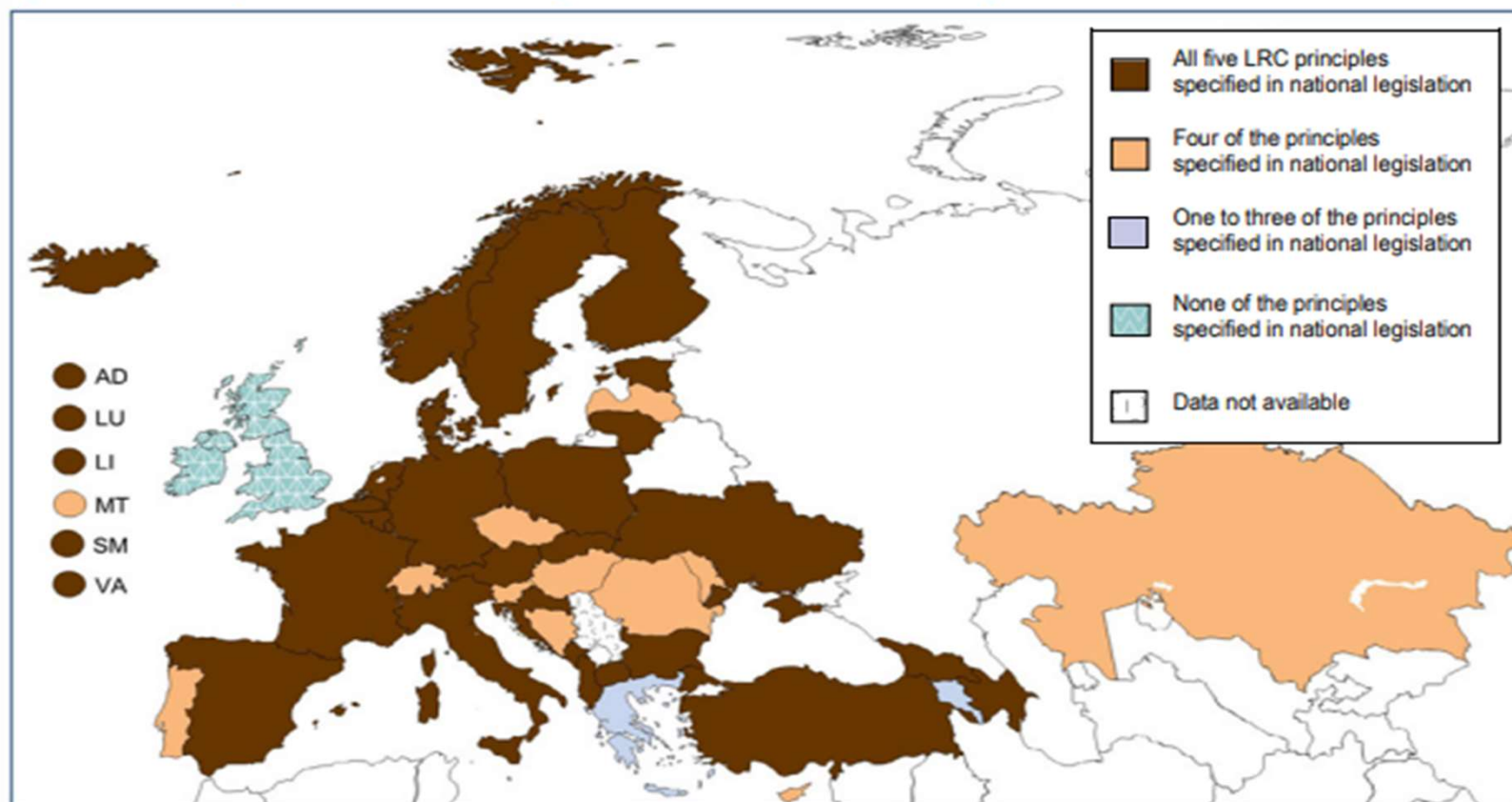


OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Tutkintojen tunnustaminen

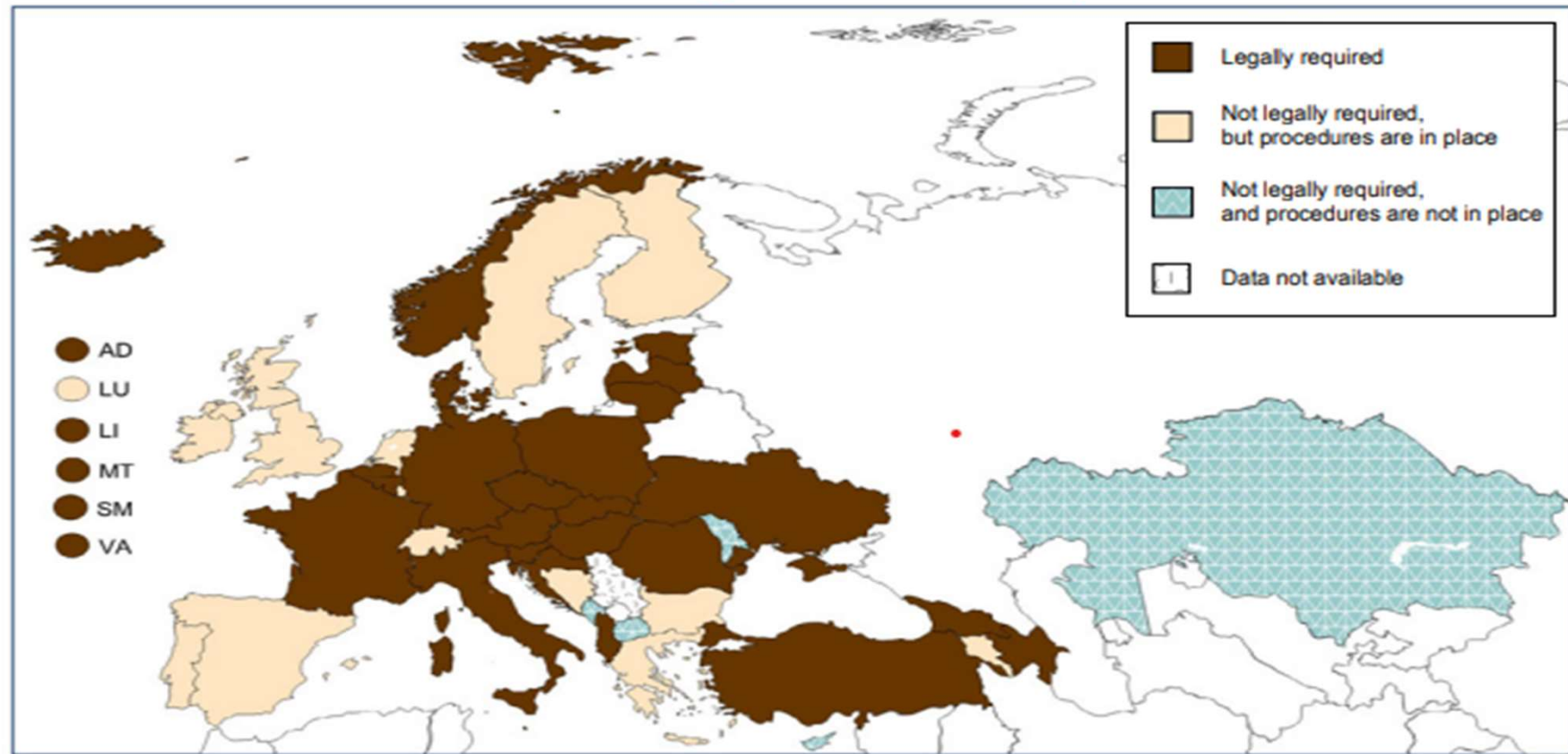
Lissabonin sopimuksen periaatteet lainsäädännössä

Figure 2.12: Principles of the Lisbon Recognition Convention in national legislation, 2022/2023



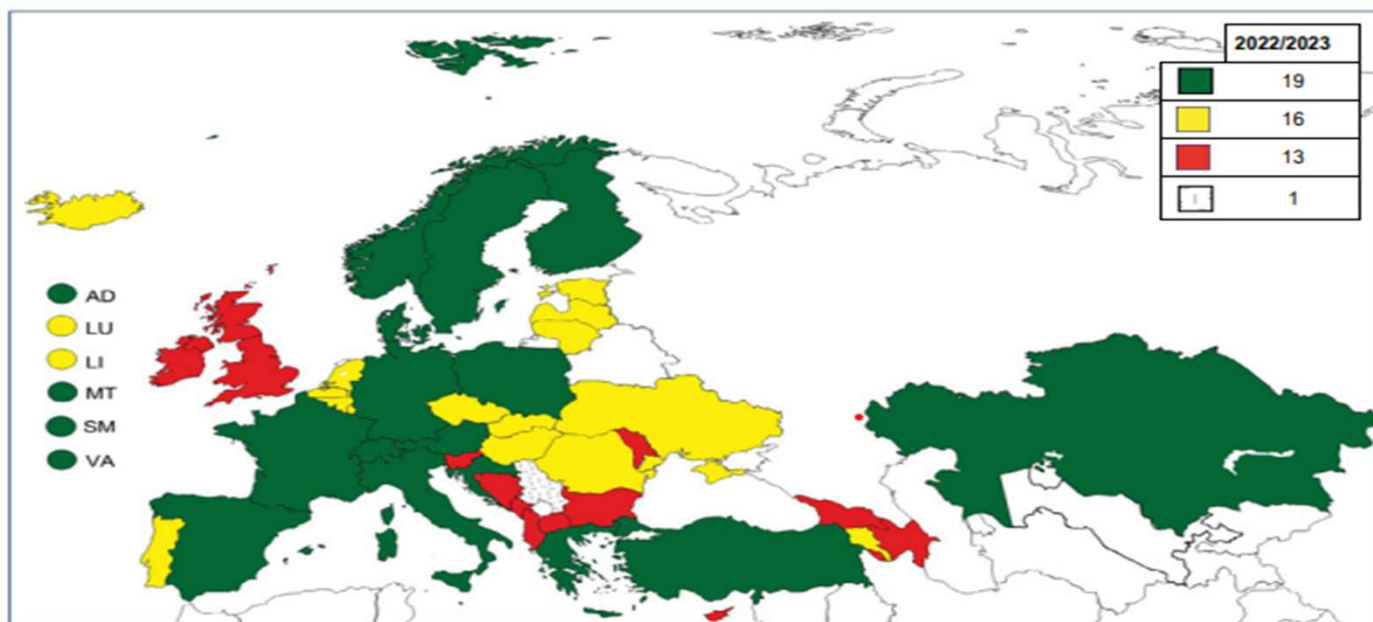
Source: BFUG data collection.

Tutkintojen tunnustaminen – Lissabonin sopimuksen artikla VII (pakolaiset)



Source: BFUG data collection.

Systemitasoinen automaattinen tutkintojen akateeminen tunnustaminen



Source: BFUG data collection.

Scorecard categories

Dark Green	Automatic recognition is in place, meaning that all higher education qualifications issued in other EHEA countries are recognised at system level on an equal level with comparable ⁽⁴⁹⁾ academic qualifications in the home country and give the right to be considered for entry to a programme of further study at the next level.
Yellow	Automatic recognition at system level takes place with a subset of European countries.
Red	There is no automatic recognition.
White	Data not available

Tutkintojen tunnustaminen - yhteenvetoa

- Toimeenpanossa edistytty, mutta aina kaikkia Lissabonin sopimuksen periaatteita ei ole viety kansalliseen lainsäädäntöön
- Systeemitason automaattinen tunnustaminen noin kolmasosassa EHEA-koulutusjärjestelmiä. Osassa automaattinen tunnustaminen kattaa osan maista (mm. kahden väliset sopimukset)
- 1. syklin laajuuserot (3-4 vuotiset tutkinnot) tunnustamisen esteinä osassa järjestelmiä?

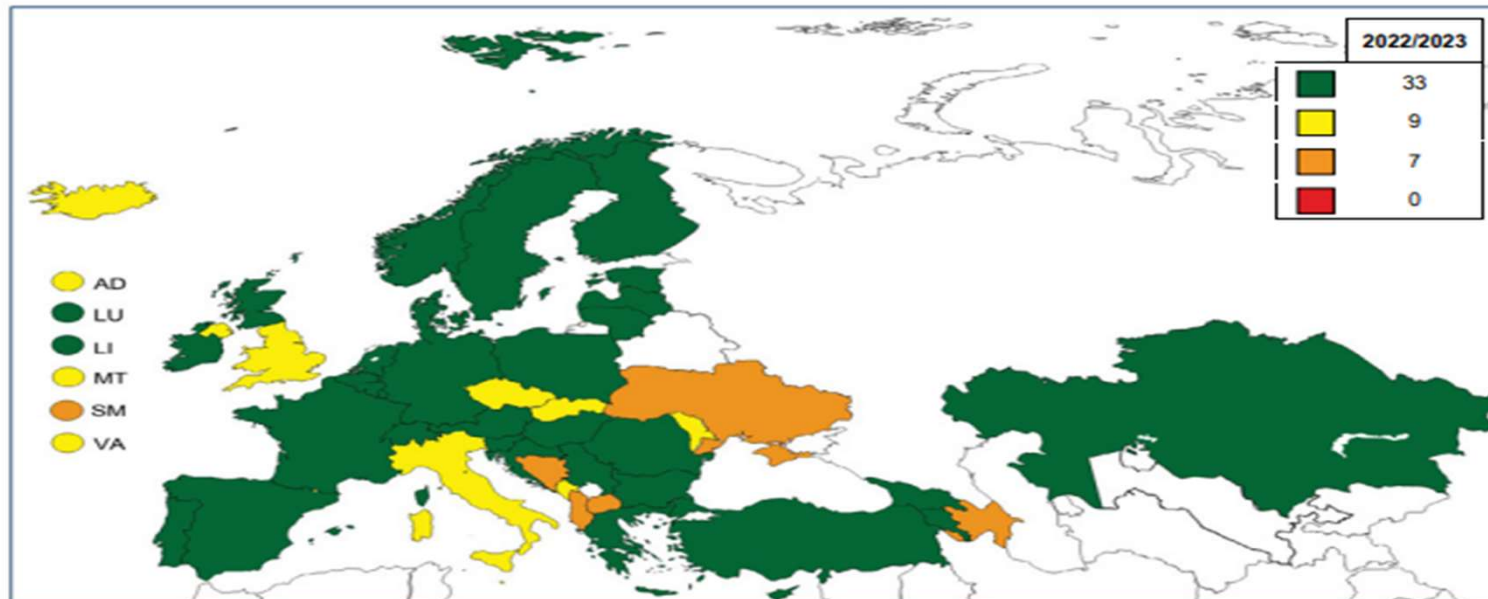


OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Ulkoinen laadunvarmistus

Toimiva kansallinen laadunvarmistusjärjestelmä

Figure 2.16: Scorecard indicator n° 6: Stage of development of external quality assurance system, 2022/2023



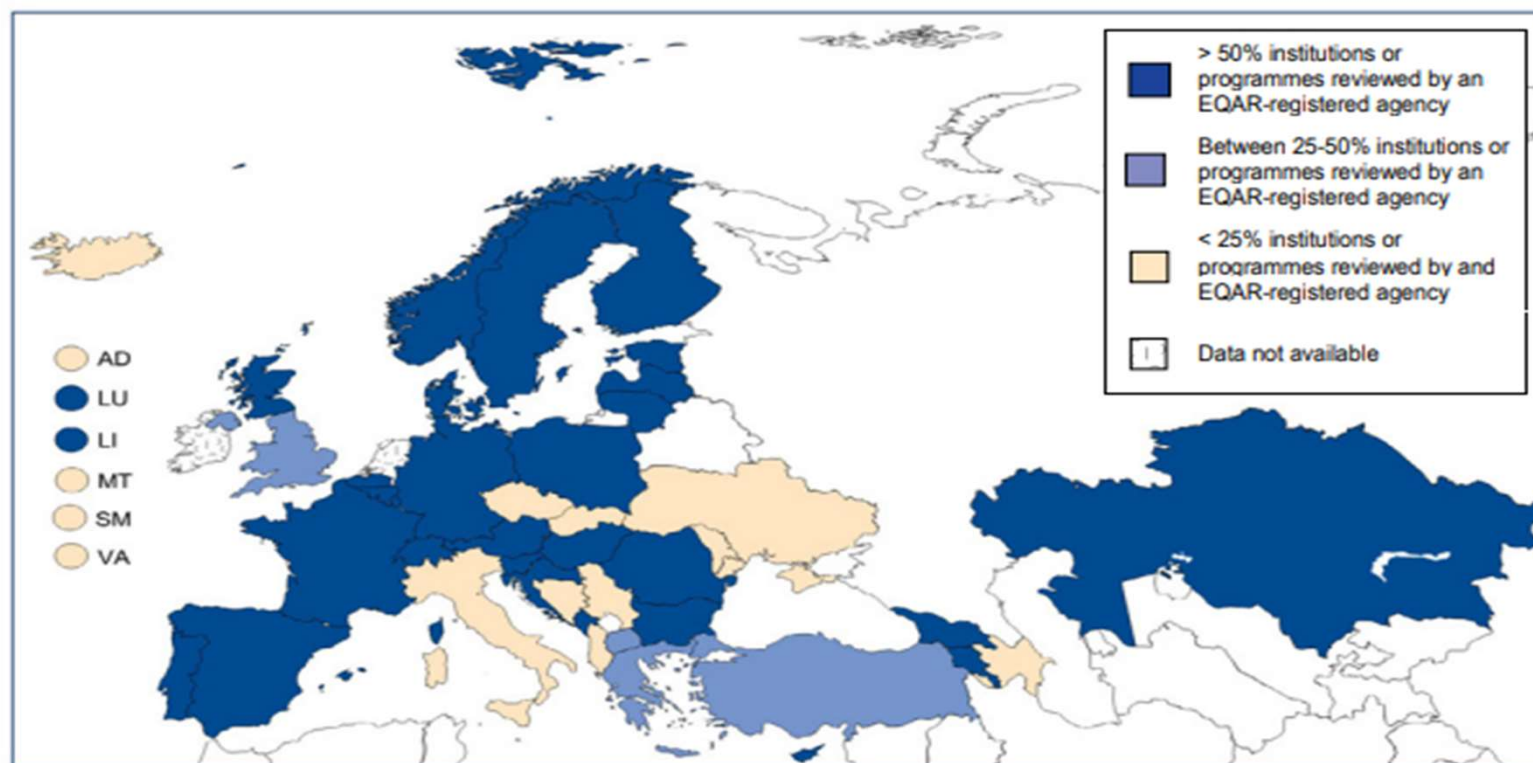
Source: EQAR.

Scorecard categories

	A fully functioning quality assurance system is in operation nationwide, in which all higher education institutions are subject to regular external quality assurance by an agency that has successfully demonstrated compliance with the Standards and Guidelines for Quality Assurance in the EHEA (ESG) through registration on EQAR.
	A fully functioning quality assurance system is in operation nationwide, but only some higher education institutions are subject to regular external quality assurance by an agency that has successfully demonstrated compliance with the ESG through registration on EQAR.
	A quality assurance system is in operation nationwide, but has not yet been fully aligned to the ESG.
	No quality assurance system is in operation.

EQAR-rekisteröidyn laadunvarmistustoimijan arviointien kattavuus

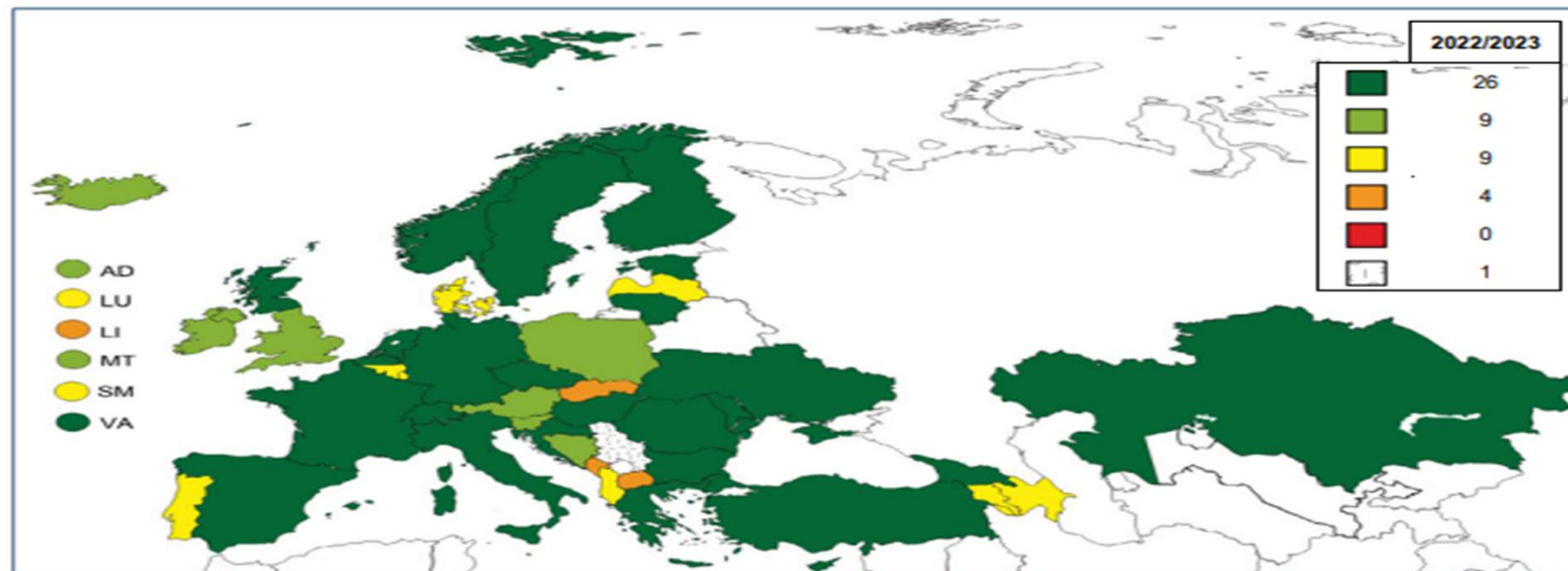
Figure 2.17: Share of higher education institutions reviewed by an EQAR-registered quality assurance agency, 2022/2023



Source: EQAR.

Opiskelijoiden osallistuminen

Figure 2.18: Scorecard indicator n° 7: Level of student participation in external quality assurance, 2022/2023



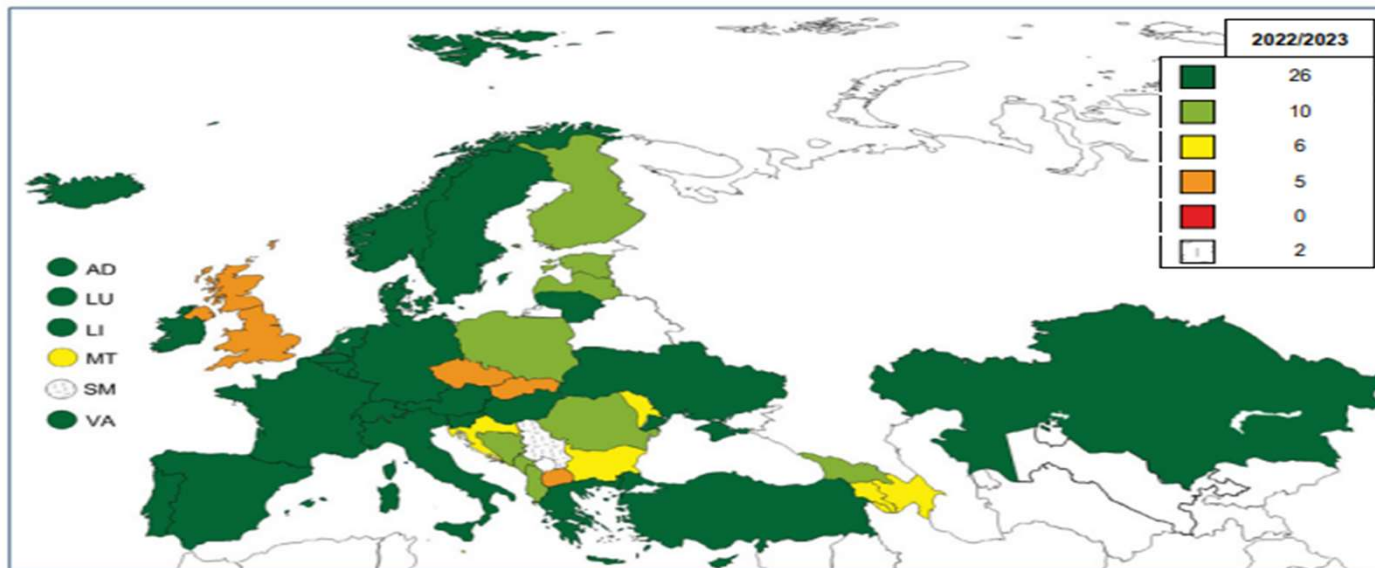
Source: BFUG Data Collection .

Scorecard categories

In all quality assurance reviews, students participate as full members at five levels: ○ in governance structures of national Quality Assurance agencies; ○ in external review teams; ○ in the preparation of self-evaluation reports; ○ in the decision making process for external reviews; ○ in follow-up procedures.	
Students participate at four of the five levels mentioned above.	Students participate at three of the five levels mentioned above.
Students participate at two of the five levels mentioned above.	Students cannot participate or participate at only one level mentioned above.
Data not available	

Kansainvälinen osallistuminen laadunvarmistukseen

Figure 2.19: Scorecard indicator n° 8: Level of international participation in external quality assurance, 2022/2023

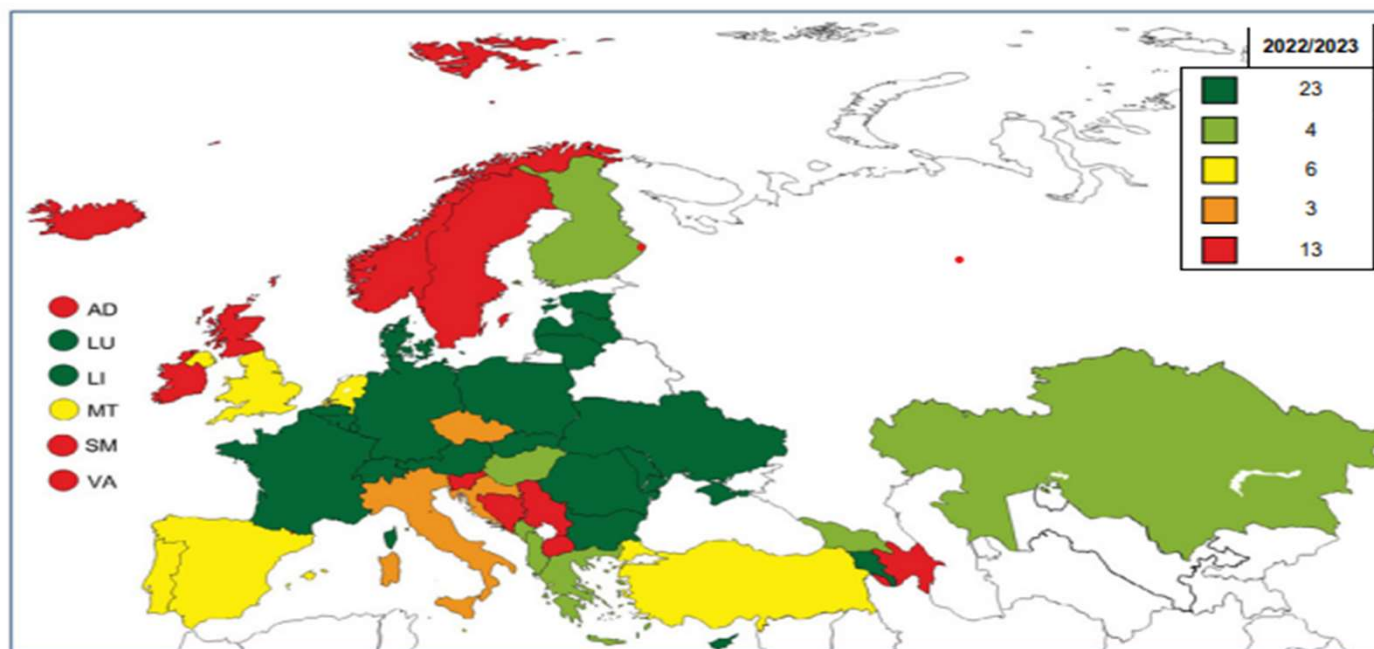


Source: BFUG Data Collection & ENQA list of members

Scorecard categories

	In all cases the following four aspects are met:				
	○ agencies are members or affiliates of ENQA; ○ international peers/experts participate in governance of national quality assurance bodies; ○ international peers/experts participate as members/observers in evaluation teams; ○ international peers/experts participate in follow-up procedures.				
	Three of the four aspects are met.		Two of the four aspects are met.		One of the four aspects is met.
	No international participation.		Data not available.		

Avoimuus rajat ylittävään laadunvarmistusvarmistukseen

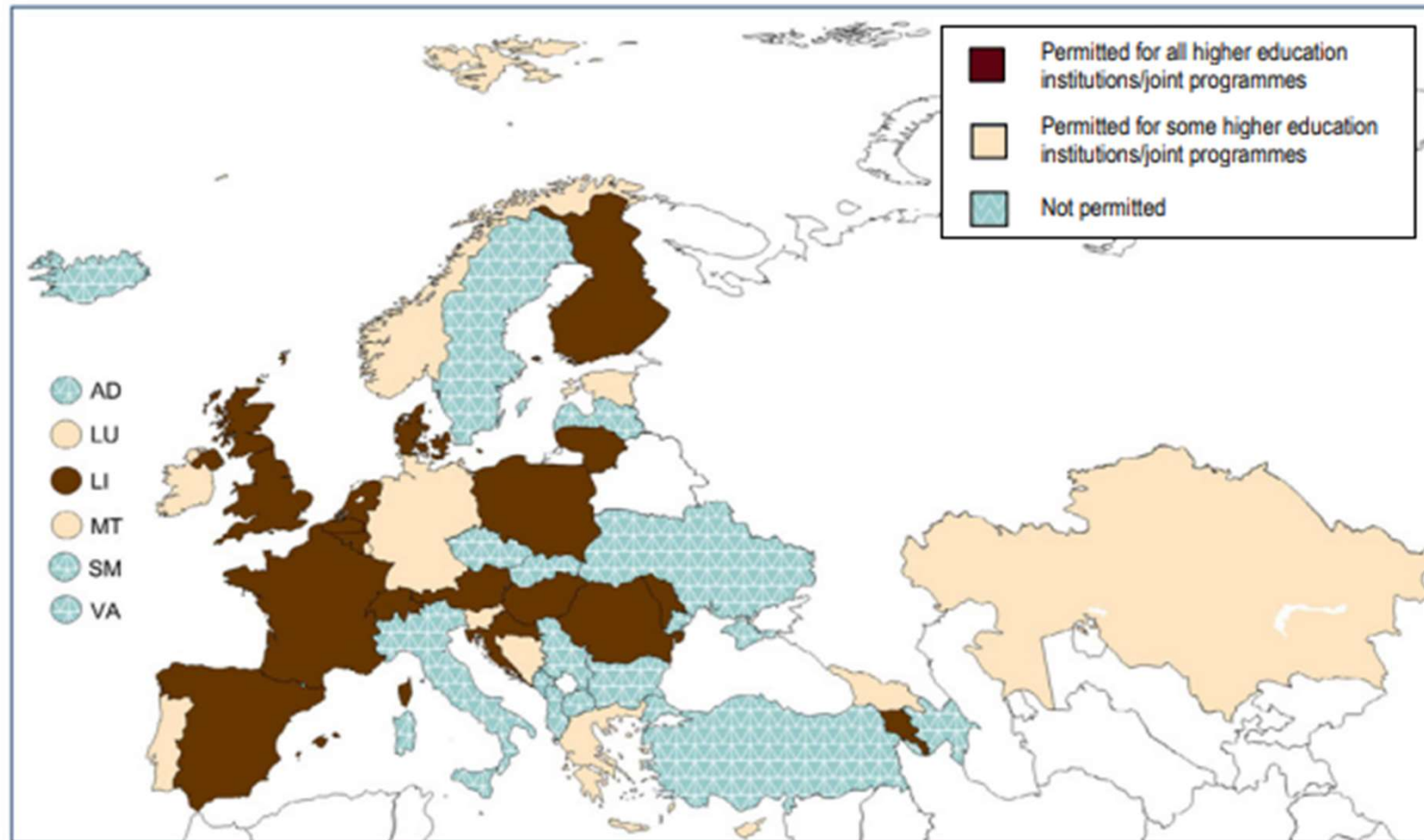


Source: EQAR.

Scorecard categories

	All institutions and programmes can choose to be evaluated by a suitable quality assurance agency from outside the country to fulfil their obligations for external quality assurance, while complying with national requirements. EQAR registration always serves as a criterion for agencies to be allowed to carry out cross-border evaluation/accreditation/audit.
	All institutions and programmes can choose to be evaluated by a suitable quality assurance agency from outside the country to fulfil their obligations for external quality assurance, while complying with national requirements. EQAR registration does not always serve as a criterion for agencies to be allowed to carry out cross-border evaluation/accreditation/audit.
	In some cases, institutions and/or programmes can choose to be evaluated by a quality assurance agency from outside the country to fulfil their obligations for external quality assurance, while complying with national requirements. EQAR registration always serves as a criterion for agencies to be allowed to carry out cross-border evaluation/accreditation/audit.
	Discussions are on-going or plans have been made to establish a legal framework allowing EQAR-registered agencies to operate in the country.
	Institutions and programmes cannot be evaluated by quality assurance agencies from outside the country to fulfil their obligations for external quality assurance, and no plans are being discussed.

Yhteis- ja kaksoistutkinto-ohjelmien laadunvarmistus



Source: EQAR.

Laadunvarmistus – yhteenvetoa

- Edistystä toimeenpanossa tapahtunut
- Rajat ylittävä laadunvarmistus – paljon vaihtelua käytännössä, useissa maissa ei mahdollista valita laadunvarmistuksen toteuttajaa oman maan ulkopuolelta.
- ”European Approach for Quality Assurance of Joint Programmes” käyttö vielä vajavaista (20/49).

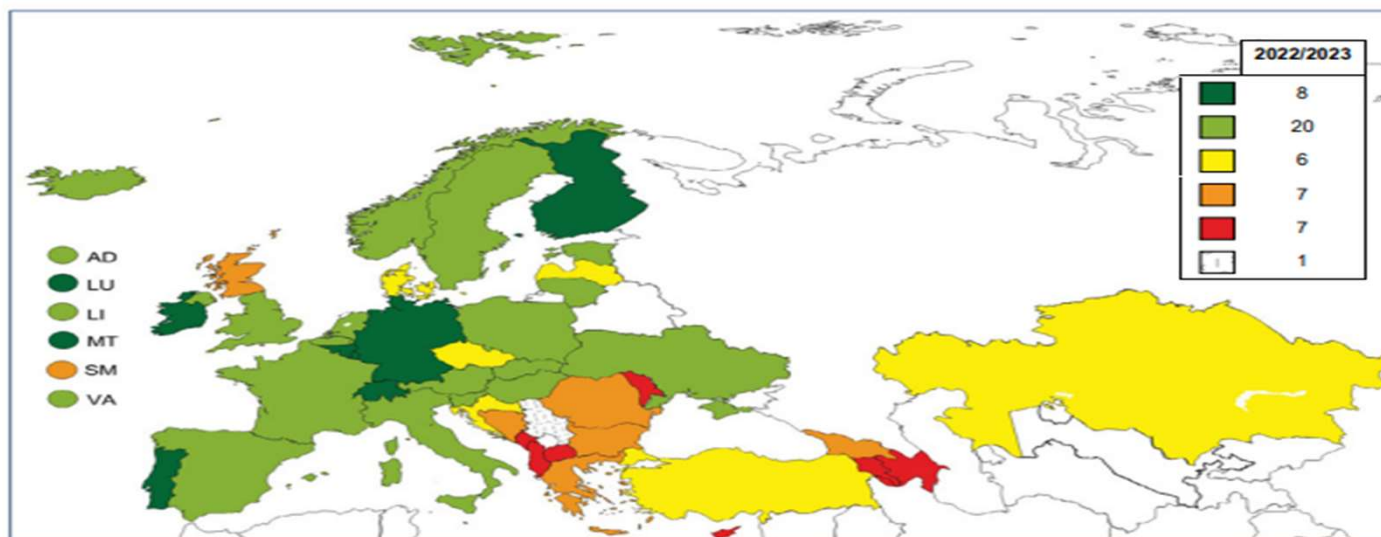


OPETUS-JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Sosiaalinen ulottuvuus

Joustavuus ja jatkuva oppiminen korkeakouluissa

Figure 4.4: Scorecard indicator n°10: P & G 2: Enabling flexible modes of lifelong learning in higher education, 2022/2023



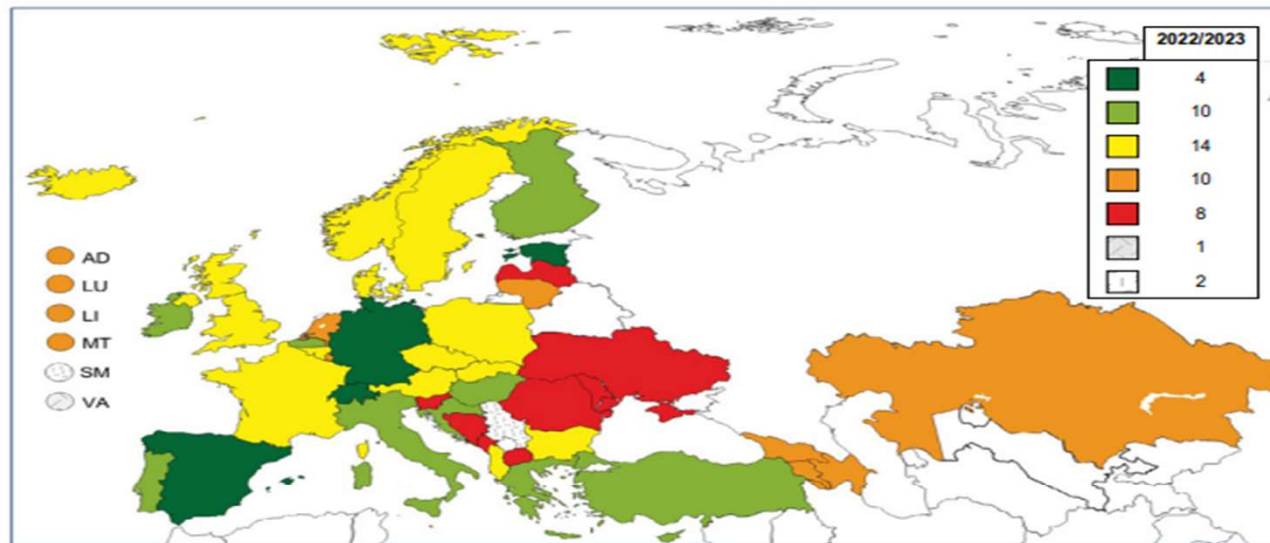
Source: BFUG data collection.

Scorecard categories

Enabling flexible modes of lifelong learning in higher education through the following four elements: • Top-level regulations allow higher education institutions to offer flexible pathways like part-time studies, blended and distance learning programmes. • Candidates are allowed to enter first-cycle higher education based on recognition of prior non-formal and/or informal learning in all higher education institutions. • Prior non-formal and informal learning counts towards the fulfilment of a higher education study programme in the first cycle. • Quality assurance agencies are required to address the recognition of prior non-formal and/or informal learning in higher education in their external evaluation procedures.	
Enabling flexible modes of lifelong learning in higher education through three of the four mentioned elements.	Enabling flexible modes of lifelong learning in higher education through two of the four mentioned elements.
Enabling flexible modes of lifelong learning in higher education through one of the four mentioned elements.	No possibility for flexible modes of learning in higher education through the four mentioned elements.
Data not available	

Jatkuva oppiminen - inklusiivisuus

Figure 4.6: Scorecard indicator n°11: P & G 3: Facilitating synergies for an inclusive lifelong learning, 2022/2023

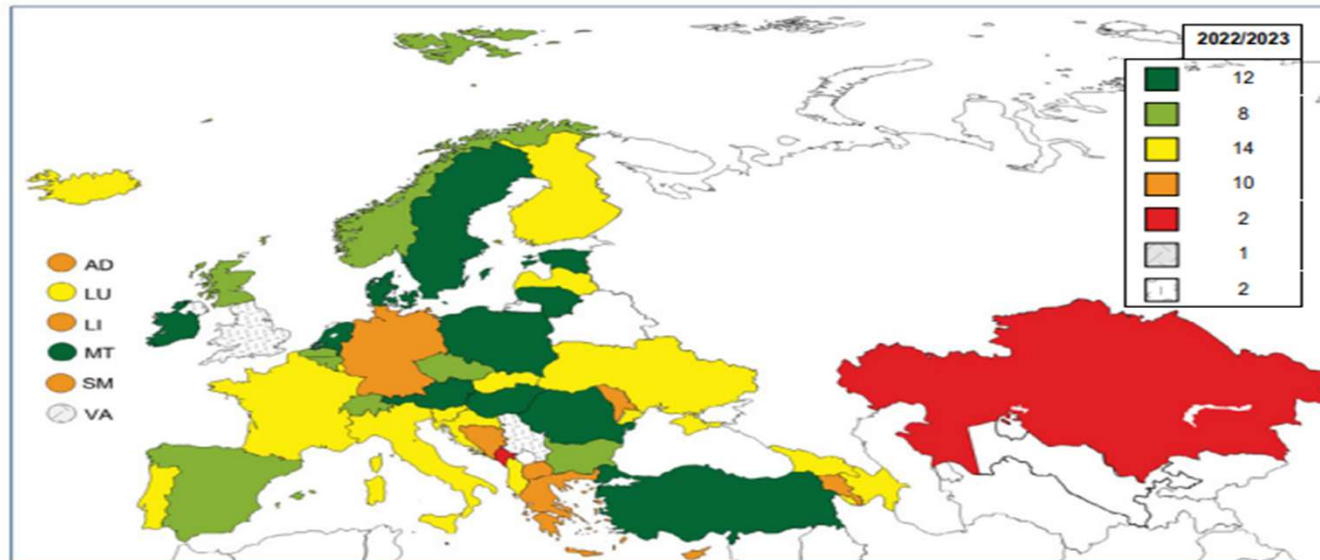


Source: BFUG data collection.

Scorecard categories

Facilitating synergies for an inclusive lifelong learning through the following four elements: - Top-level coordination structures and mechanisms between different levels of education with a mandate including questions related to diversity, equity and inclusion in education. - Representatives of other related policy areas, such as finance, employment, housing, or other social services are systematically involved in policy discussions on diversity, equity and inclusion in education. - Top-level measures aiming to support those who wish to access higher education during adulthood (delayed transition students). - Initial teacher education programmes are required to develop competencies on diversity, equity and inclusion in education.	
Facilitating synergies for an inclusive lifelong learning through three of the four mentioned elements.	Facilitating synergies for an inclusive lifelong learning through two of the four mentioned elements.
Facilitating synergies for an inclusive lifelong learning through one of the four mentioned elements.	No synergies for an inclusive lifelong learning through the four mentioned elements.
Not applicable	Data not available

Monitorointi ja seuranta

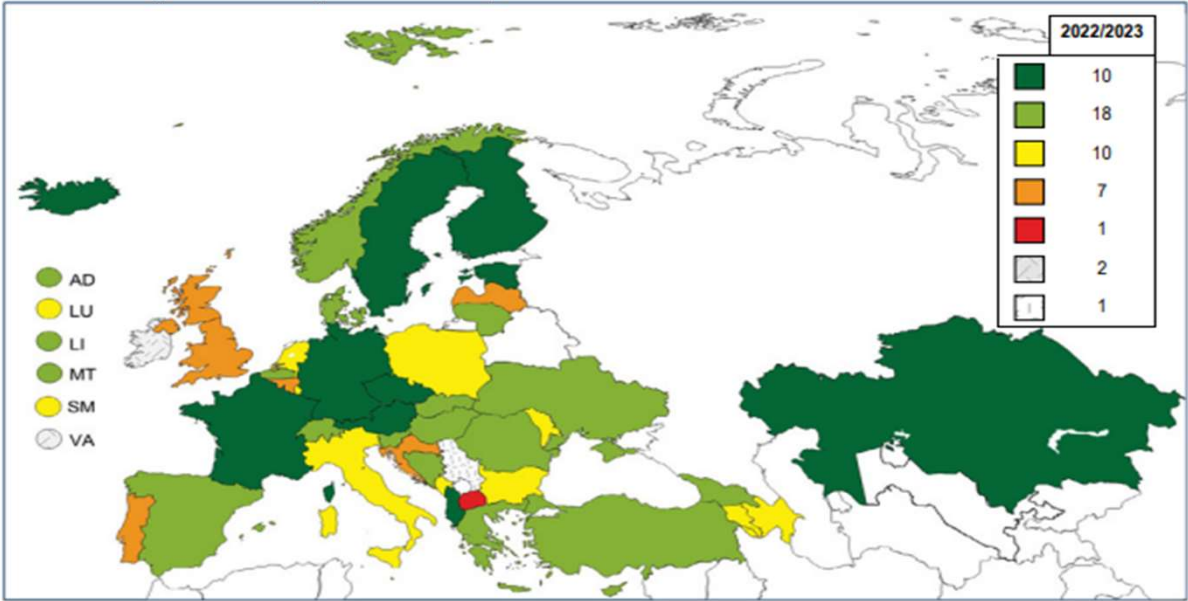


Source: BFUG data collection.

Scorecard categories

Monitoring and data collection in higher education by the following four means: • Student characteristics other than age and gender are monitored at entry to higher education based on administrative data. • Completion rates of students are monitored at the end of the first cycle, and data can be broken down by (at least some) characteristics of students other than age and gender. • Completion rates of students are monitored at the end of the first year of the first cycle, and data can be broken down by (at least some) characteristics of students other than age and gender. • Participation in the Eurostudent survey.	
Monitoring and data collection in higher education by three of the four mentioned means.	Monitoring and data collection in higher education by two of the four mentioned means.
Monitoring and data collection in higher education by one of the four mentioned means.	No monitoring and data collection in higher education.
Not applicable	Data not available

Tehokkaat ohiaus- ja tukipalvelut

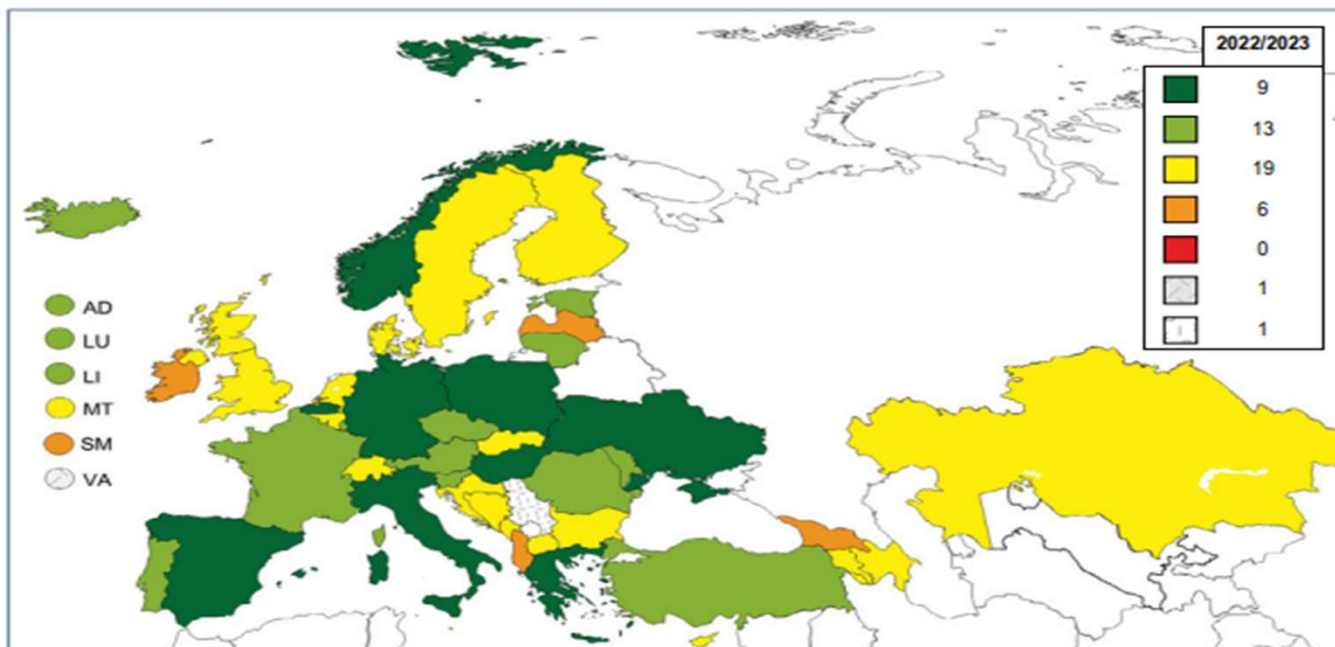


Source: BFUG data collection.

Scorecard categories

Effective guidance and counselling services are demonstrated through the following four elements: - Legal requirement to provide free academic and careers counselling services to potential and enrolled students in higher education. - Legal requirement to provide free psychological counselling services to potential and enrolled students in higher education. - Requirement for quality assurance of career, academic and psychological counselling, and guidance services in higher education. - Existence of public institution(s) with a formal role in conflict resolution and in mediating conflicts related to social dimension in higher education.	
Three of the four mentioned elements are implemented.	Two of the four mentioned elements are implemented.
One of the four mentioned elements is implemented.	None of the four mentioned elements are implemented.
Not applicable	Data not available

Tasa-arvoa, inklusiota ja diversiteettiä tukeva rahoitus

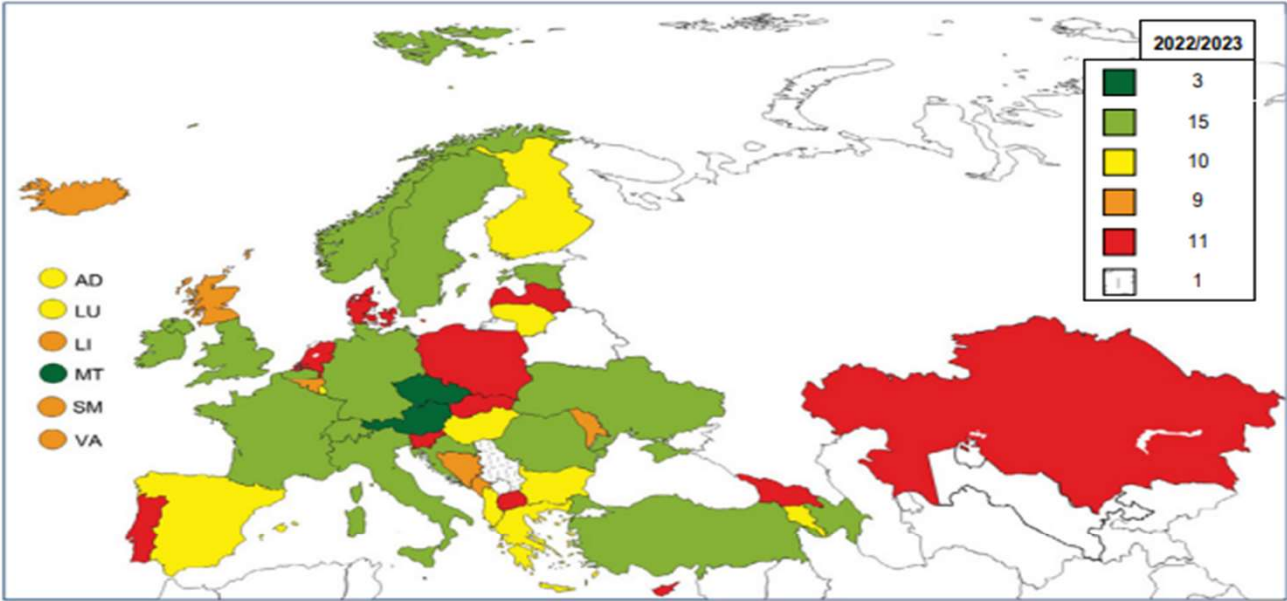


Source: BFUG data collection.

Scorecard categories

	Sustainable funding for equity, inclusion and diversity is demonstrated through the following four elements: - Public funding is attributed to higher education institutions that meet targets in widening access, increasing participation or completing higher education, in particular in relation to underrepresented, disadvantaged and vulnerable groups. - Public authority provides universal or need-based grants for first cycle students that cover direct and indirect costs of study. - Public authority provides top-level student financial support for indirect costs of study. - Part-time students are eligible for the same direct or indirect financial support as full-time students.				
	Three of the four mentioned elements are implemented.		Two of the four mentioned elements are implemented.		One of the four mentioned elements is implemented.
	None of the four mentioned elements are implemented.		Not applicable.		Data not available

Inklusiivinen oppimisympäristö



Source: BFUG data collection.

Scorecard categories

	Inclusive learning environment and institutional culture is demonstrated through the following four elements:				
	• Top-level requirements or recommendations for higher education institutions to offer training on diversity, equity or inclusion to academic and administrative staff. • Support offered by top-level public authorities to higher education institutions to offer training on diversity, equity or inclusion to academic and administrative staff. • Public authority issues guidelines to quality assurance agencies to consider whether social dimension is addressed in the mission and strategy of higher education institutions. • Public authority provides financial means to higher education institutions to make their buildings and infrastructure easily accessible and adjusted to the needs of underrepresented, disadvantaged and vulnerable students and staff.				
	Three of the four mentioned elements are implemented.		Two of the four mentioned elements are implemented.		One of the four mentioned elements is implemented.
	None of the four mentioned elements are implemented.		Data not available		

Sosiaalinen ulottuvuus - yhteenvetoa

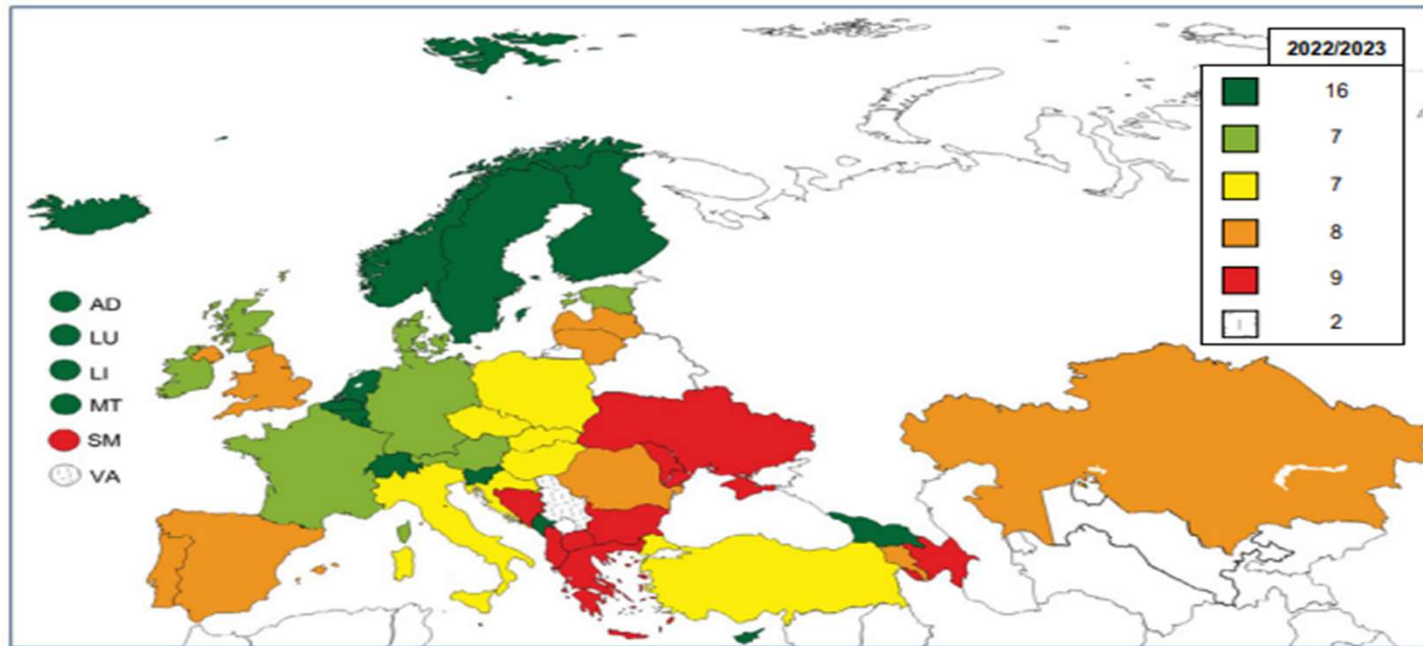
- Tavoitellaan sitä, että korkeakouluopiskelijoiden joukko vastaisi väestön rakennetta. Tästä ollaan vielä kaukana.
- Sosiaalisen ulottuvuuden periaatteet ja suuntaviivat (hyväksytty 2020) seurannan pohjana.
- Maiden lähestymistavoissa paljon eroja ja vaihtelua (universaali tuki – kohdennetut toimet)



OPETUS-JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Muista tavoitteista

Lainojen ja opintotuen siirrettävyys



Source: BFUG data collection.

Scorecard categories

	Full portability across the EHEA of all available domestic student support measures – grants and/or loans – for credit and degree mobility. Equivalent requirements for public grants and/or loans if students' study in the home country or abroad.
	Portability of available domestic student support measures – grants and/or loans – for credit and degree mobility, but with some restrictions related to geography (country limitations), and/or types of programmes, and/or field of study or time.
	Portability for credit mobility, without restrictions. No portability for degree mobility OR not all major support measures are portable for degree mobility.
	Portability for credit mobility but with some restrictions related to geography (country limitations), and/or types of programmes, and/or field of study or time. No portability for degree mobility OR not all major support measures are portable for degree mobility.
	No portability: public grants and/or loans are only provided if students study in the home country or in exceptional cases (no equivalent programme is available in the home country).
	Data not available

Kansainvälistyminen ja liikkuvuus - yhteenvetoa

- 2009 asetetusta 20 % liikkuvuustavoitteesta (vaihdot ja tutkinto-opiskelu) ollaan kaukana – EHEA painotettu keskiarvo 8,8%
 - Pandemian negatiiviset vaikutukset – silti kasvua tapahtunut
 - Yhtenäinen tutkintorakenne mahdollistaa syklien välistä liikkuvuutta. Useimmat liikkuvat tutkinto-opiskelijat (sekä EHEA:n sisältä että ulkopuolelta) opiskelevat 2. syklin ohjelmissa
 - Lainojen ja tukien siirrettävyys ei ole toteutunut kovin hyvin

Arvot

- Arvoja, erityisesti akateemista vapautta ja korkeakoulujen autonomiaa, turvattu yleisesti jäsenmaiden lainsäädännössä
 - usein määrittelyt ja tavat kuitenkin sidoksissa kansalliseen kontekstiin (yhteistä ymmärrystä ei välttämättä ole)
- Hallintorakenteiden ja autonomian diversiteetti laajaa
- Jäsenmaissa huolenaiheena akateeminen integriteetti, erityisesti plagiointi
- Arvojen toteutumisesta käytännössä ei vielä tietopohjaa



OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Keskustelua jatkoaskeleista

Kohti kansallista toimeenpanosuunnitelmaa - lähtökohtia

- Jokainen maa laatii kaudelle 2024-2027 julkaistavan toimeenpanosuunnitelman
 - Yksilöidään kehittämiskohteet, toimenpiteet, aikataulu ja odotetut tulokset
- Pääpaino avainsitoumusten toimeenpanossa, voidaan kuitenkin ottaa työlistalle myös muita Bolognan prosessiin kuuluvien tavoitteiden toimeenpanoa
- Valmistelu yhteistyössä korkeakoulujen, opiskelijoiden ja sidosryhmien kanssa
- Voidaan päivittää tarpeen mukaan

Keskustelu

- Mitä asioita Bolognan prosessissa ja eurooppalaisella korkeakoulutusalueella pitäisi tulevaisuudessa edistää korkeakoulujen ja opiskelijoiden näkökulmasta?
- Mihin asioihin Suomen pitäisi erityisesti kiinnittää huomiota omassa toimeenpanossaan seuraavina vuosina? Miten toimeenpanoa toteutetaan parhaiten?
- Muuta?